

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL

Nr. 2/2077CP/25.09.2015

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
Nr. 15
12884/157
09.09.2015

St. Zgonea

St. Zgonea

St. Zgonea

St. Zgonea

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

Comisia pentru Cercetarea Abuzurilor,
Corupției și pentru Petiții

București, 22 sept. 2015
Nr. 4c-14/1327

Parlamentul României
CAMERA DEPUTAȚILOR
BIROUL PERMANENT
Nr. 1219 din 28.09.2015

BIROUL PERMANENT AL CAMEREI DEPUTAȚILOR
DOMNULUI PREȘEDINTE VALERIU ȘTEFAN ZGONEA

Stimate Doamnă Președinte,

Urmare vizitelor efectuate de către domnii deputați la Penitenciarele din
România, ce s-au desfășurat în perioada februarie – martie 2015,

vă înaintăm *Raportul final privind condițiile de detenție în unitățile de
penitenciar din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor.*

Cu stimă,

PREȘEDINTE,

Mircea Man

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR

Comisia pentru Cercetarea Abuzurilor,
Corupției și pentru Petiții

R A P O R T

**privind condițiile de detenție în unitățile de penitenciar din subordinea
Administrației Naționale a Penitenciarelor**

În cursul lunii februarie 2015, Comisia noastră a analizat modul de soluționare a memoriilor primite la începutul acestei legislaturi de la persoanele care execută o pedeapsă privativă de libertate în Penitenciarele din România. La ședința din data de 17 februarie 2015 au participat, la invitația Comisiei, Secretarul de Stat în Ministerul Justiției, domnul LIVIU STANCU și Directorul General al Administrației Naționale a Penitenciarelor, Chestor de Penitenciare, domnul CĂTĂLIN CLAUDIU BEJAN.

Analiza celor peste 260 memorii primite la Comisie în perioada 2012 - februarie 2015, din partea persoanelor deținute în penitenciare și transmise spre competența soluționare conducerilor Ministerului Justiției și Administrației Naționale a Penitenciarelor, a relevat o vastă paletă de reclamații referitoare la diferite aspecte ale executării pedepselor privative de libertate: condițiile de detenție; drepturile persoanelor condamnate; modul de realizare a activităților educative; sancțiuni pentru faptele infracționale sau contravenționale săvârșite în perioada de detenție, etc.

În vederea verificării la fața locului a condițiilor de detenție reclamate de penitenți în fața Comisiei, precum și a respectării dispozițiilor legale aplicabile, membrii acesteia au decis să desfășoare în cea mai scurtă perioadă posibilă un program de vizitare a majorității penitenciarelor importante din România. În urma desfășurării acestei misiuni de informare, Comisia și-a propus să prezinte un capitol de raport special în fața Camerei Deputaților. Misiunea de informare s-a desfășurat în perioada 26.02.2015 – 16.03.2015, membrii Comisiei beneficiind și de sprijinul unor colegi deputați ai altor comisii permanente.

Fiind o misiune de informare rapidă, stabilită în scopul cunoașterii modului de executare a pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, Comisia și-a propus să obțină date și informații privind condițiile de detenție, așa cum s-au reflectat acestea în petițiile primite în perioada mai înainte amintită.

În acest sens, această vizită de informare s-a realizat la un număr de 35 penitenciare teritoriale (din totalul de 44 penitenciare la care s-au deplasat 31 deputați și 2 consilieri parlamentari, mulți din aceștia fiind membrii ai altor comisii din cadrul Camerei Deputaților (anexa 1).

De asemenea, s-a stabilit o tematică care a fost abordată cu ocazia discuțiilor purtate la nivelul conducerii fiecărui penitenciar și a personalului din subordine, tematică care a cuprins principalele probleme legate de: activitatea ce se desfășoară cu deținuții; condițiile materiale de detenție; dotări privind siguranța detenției, etc. (anexa 2).

În același timp se constată că Administrația Națională a Penitenciarelor se confruntă cu o serie de greutăți care afectează buna funcționare a întregului regim de detenție.

Bugetul insuficient nu permite dezvoltarea sustenabilă a sistemului administrației penitenciare potrivit legislației actuale, privind regimurile de executare a pedepselor private de libertate și crearea de noi spații de cazare. Fondurile alocate (bugetul de stat și casa de asigurări) sunt insuficiente comparativ cu necesitățile sistemului administrației penitenciare pe linia tuturor drepturilor prevăzute de legislația din acest domeniu.

În cele mai multe penitenciare infrastructura este uzată moral și fizic; spațiile de cazare, pe lângă faptul că sunt insuficiente din punct de vedere numeric, nu îndeplinesc standardele impuse de legislația europeană și națională, pe fondul diminuării sumelor alocate pentru cheltuieli de bunuri și prestări-servicii, precum și pentru cheltuieli de capital.

Supraaglomerarea reprezintă o problemă foarte importantă a Penitenciarelor din România cu implicații negative asupra condițiilor de detenție. Datele statistice arată că între anii 2011 – 2015 populația penitenciară a rămas la un nivel constant în jur de 30.000 de deținuți, iar capacitatea de cazare – cu toate că a crescut cu circa 1500 locuri – este neîndestulătoare, deficitul de locuri de detenție menținându-se – în prezent - la un nivel ridicat, respectiv de 10.500 locuri.

La începutul lunii februarie a.c., numărul deținuților care executau o pedeapsă privativă de libertate a fost de 29.983, gradul de ocupare a spațiilor fiind de 157.92%, raportat la suprafața de 4 m.p. pentru fiecare persoană.

În acest sens exemplificăm situația efectivelor de deținuți cazați peste capacitatea legală la unele penitenciare, constatată cu ocazia vizitei de informare efectuată în lunile februarie – martie 2015, respectiv:

- Penitenciarul Miercurea Ciuc prevăzut cu o capacitate legală de cazare de 239 paturi avea un grad de ocupare de 431 paturi (180%);
- Penitenciarul Craiova cu o capacitate legală de 680 paturi, grad de ocupare 1193 paturi (175%);
- Penitenciarul Galați cu o capacitate legală de cazare de 562 paturi, grad de ocupare 980 (174%);
- Penitenciarul Mărgineni, 516 paturi capacitate legală de cazare, 840 grad de ocupare (162%);
- Penitenciarul Slobozia, 465 paturi capacitate legală de cazare, 609 grad de ocupare (131%);
- Penitenciarul Rânova, capacitate de cazare 1094 paturi, grad de ocupare 129%;
- Penitenciarul Tg. Mureș, 238 paturi capacitate de cazare legală, grad de ocupare 120%;
- Penitenciarul Drobeta Turnu Severin, 745 paturi capacitate legală de cazare, 859 grad de ocupare (115%), etc.

Desigur, la unitățile de penitenciar teritoriale aflate în asemenea situații s-au depus eforturi – sub conducerea Administrației Naționale a Penitenciarelor – reușind să suplimenteze numărul de paturi în spațiile existente, însă în aceste condiții nu sunt respectate normele minime obligatorii privind condițiile de cazare care prevăd o suprafață de 4 m.p. și un volum de aer de 6 m.c. (O.M.J. 433/C/2010) pentru fiecare deținut.

Pe acest fond deținuții sunt repartizați în număr mare în camerele de cazare, acestea fiind lipsite de mobilierul necesar condițiilor de dormit, păstrarea bunurilor personale, servirea mesei și pentru desfășurarea unor activități educative; grupurile sanitare (băi, Wc-ul) insuficiente de a putea fi folosite în mod normal de către cei cazați în aceeași cameră; raționalizarea apei reci și calde; neasigurarea celor necesare pentru igiena corporală individuală și colectivă; nerealizarea întocmai a activităților de dezinsecție, dezinfecție și deratizare apariția la multe penitenciare a tot felul de gândaci, etc.

Conducerile Ministerului Justiției și a Administrației Naționale a Penitenciarelor sunt preocupate de a maximiza capacitatea de cazare atât prin construcția de noi penitenciare, cât și prin efectuarea de lucrări de investiții (reparații capitale, reparații curente și modernizări) într-o serie de obiective deja stabilite, toate acestea urmând să fie finalizate în raport cu investițiile alocate.

Astfel, la inițiativa Ministerului Justiției, în perioada următoare se va concretiza – urmare emiterii H.G. nr. 196/2015 – construcția a două penitenciare pentru care urmează să se aloce suma de 1 miliard lei (capacitatea 1000 locuri).

De asemenea, în funcție de alocațiile bugetare pentru anul 2014 au continuat lucrările de transformare a unor spații în camere de cazare de la Penitenciarele Găești, Mărgineni, Codlea, Iași, Brăila, Poarta Albă, etc., iar pentru anul 2015 sunt în curs de amenajare noi locuri de detenție prin lucrări de investiții la Penitenciarele Satu Mare, Giurgiu, Craiova, Deva, etc., amenajări care vor conduce – în viitor – la o reducere substanțială a supraaglomerării (suprapopulării) locurilor de cazare la Penitenciarele din România.

Hrănirea efectivilor de deținuți, de asemenea, lasă de dorit în sensul nerespectării caloriilor stabilite, a modului de preparare și în referire la servirea mesei care se realizează printr-un ospătar (persoană deținută) ce se deplasează la camerele în care sunt cazate persoanele condamnate. În penitenciarele din România nu sunt asigurate săli speciale pentru servirea mesei. Tot la acest capitol sunt reclamate cu privire la neasigurarea hranei specifice persoanelor cu diverse afecțiuni medicale, precum și a unor deținuți care sunt de alte confesiuni (religii) care și-au impus restricții asupra servirii unor alimente.

În cadrul acestor informări se reține și faptul că **asistența medicală este precară și lipsită** – în mare parte - **de tratamente medicale prescrise pentru afecțiunile** de care suferă persoanele condamnate la o pedeapsă privativă de libertate.

În prezent deficitul pe linia asigurării asistenței medicale se datorează – în principal – și gradului redus de ocupare cu personal de specialitate în cadrul rețelei sanitare penitenciare, procentul de medici încadrați fiind de 40,45%. De menționat că 8 unități penitenciare nu au nici un medic, iar alte 9 sunt încadrate doar cu un singur medic. Deficit mare de medici psihiatrii, interniști, cardiologi, etc. Fondurile pentru achiziționarea de medicamente uzuale tip compensat sunt insuficiente.

Se constată finanțarea insuficientă pentru cele 6 penitenciare spital și obligativitatea acestora de a respecta pe lângă legislația sistemului penitenciar pe cea a rețelei sanitare publice care intră de multe ori în contradicție cu legislația de executare a pedepselor.

Depășirea deficiențelor existente pe linia asigurării asistenței medicale presupune o creștere a personalului medical la cerințele actuale și a unui buget adecvat în acest sens.

Un alt aspect se referă la activitatea pe care o desfășoară deținuții, în sensul implicării într-o muncă utilă.

Se reține în acest sens frecvența redusă a acestor categorii de persoane apte de muncă și care îndeplinesc condițiile prevăzute de normele în vigoare din acest domeniu, de a fi folosite la o activitate specifică urmare identificării de către comandantii penitenciarelor a unor agenți economici privați sau cu capital de stat, dispuși să absoarbă această forță de muncă, fapt ce ar duce la o mai bună reintegrare socială.

Din sondajul efectuat cu ocazia acestei vizite informale, desprindem unele exemple de folosire într-un procent mic al numărului deținuților la activități lucrative (prestări servicii și producție), urmare unor contracte încheiate cu diverși agenți economici. Astfel:

- Penitenciarul Craiova avea scoși la muncă în luna februarie a.c. 22% din efectivul total, din care doar 11% repartizați la muncă remunerată și 11% repartizați la muncă în interesul locului de detenție;
- La Penitenciarul Colibași, în cursul anului 2014, dintr-un efectiv de 756 deținuți au fost folosiți la muncă 197, reprezentând 26,05%, din care la muncă cu plată în afara unității de detenție doar 44 deținuți reprezentând 5,82%, restul fiind folosiți în interesul locului de detenție;
- La Penitenciarul Găești procentul de deținuți aflați la muncă în baza unor contracte de prestări-servicii în luna februarie 2015 este de 2,61%, iar în interesul locului de detenție 11,45%;
- La Penitenciarul Rahova, în cursul lunii februarie a.c., se aflau încarcerati 1419 deținuți. Din aceștia figurau la muncă în regim de prestări-servicii 109 deținuți, iar în interesul locului de detenție 257 deținuți;
- La Penitenciarul Slobozia dintr-un număr de 609 deținuți custodiați în cursul lunii martie a.c., desfășurau activități lucrative 112 deținuți, din care doar 6 în regim de prestări-servicii în exteriorul locului de deținere și 98 deținuți în interesul penitenciarului;
- La Penitenciarul Târgșor, cu un efectiv de 653 persoane private de libertate erau folosite la muncă în procent de 24%, din care pentru prestări-servicii doar 24 deținute, reprezentând 7% și 101 deținute în interesul locului de deținere, reprezentând 15%;

- La Penitenciarul Tg. Mureș, în cursul lunii februarie a.c., la un efectiv de 209 deținuți existenți erau folosiți la muncă 47, reprezentând un procent de 20%;

- La Penitenciarul Tulcea, în cursul lunii februarie a.c., la un efectiv de 878 deținuți, 55 persoane private de libertate erau folosite în regim de prestare-servicii, reprezentând 6%, iar alți 99 deținuți reprezentând 11% folosiți la deservirea unității de detenție, etc.

Este necesar, de asemenea, să se acorde o atenție mai mare micilor ateliere care confecționează diverse produse (bunuri) în incinta penitenciarelor, precum și al gospodăriilor agricole și zootehnice care au rămas în administrarea penitenciarelor.

La această situație contribuie – în mare măsură – oferta redusă a numărului limitat al beneficiarilor forței de muncă specială care afectează potențialul de dezvoltare a activităților lucrative și de producție la nivelul unităților penitenciare, cu impact direct și asupra eforturilor de reintegrare a deținuților în societate.

Cu ocazia vizitelor s-au purtat discuții privitoare la activitatea educativă, constatându-se că – în general – s-au organizat cursuri la nivelul școlilor elementare, gimnaziale, licee și uneori – izolat – și universitare, însă și aici lasă de dorit o implicare mai directă pentru frecvența acestor cursuri, calitatea profesorilor participanți la actul de învățământ.

Dificultăți se constată în asigurarea implicării deținuților în activități recuperative adaptate nevoilor identificate, calitatea intervențiilor educaționale de asistență psihologică și asistență socială, fiind în strânsă interdependență cu existența și gradul de utilizare a resurselor, în contextul deficitului de personal specializat nivelul indicat de birocratizare și constrângerilor bugetare.

Atractivitatea programelor de formare profesională derulate în colaborare cu furnizorii autorizați este redusă, o cauză fiind lipsa unei politici de reintegrare socio-profesională aderentă, adaptată la nevoile deținuților și cerințelor mediului extern care să permită accesul acestora la o ofertă diversificată de programe de formare profesională și să contribuie la facilitarea ocupării unui loc de muncă în perioada post-detenție.

Demersurile specifice de educație, asistență psihologică și asistență socială sunt destinate pregătirii deținuților în vederea reintegrării sociale și sunt derulate exclusiv în perioada executării pedepselor privative de libertate, fiind necesară continuarea acestora în perioada post-detenție. În prezent nu sunt definitivate demersurile de asumare a unui mecanism inter-instituțional care să statueze responsabilități pentru instituțiile și organizațiile neguvernamentale

implicate în etapele succesive ale procesului de reintegrare socială a persoanelor care au executat o pedeapsă privativă de libertate.

Sunt neajunsuri și în ceea ce privește petrecerea timpului liber legat de accesul la diferite activități oferite de conducerea penitenciarului; insuficiența curților de plimbare și a timpului pus la dispoziție pentru asemenea activități, cu mențiunea că nu sunt amenajate spații pentru a fi folosite și în perioada în care timpul este nefavorabil

Lipsirea de unele drepturi – conform afirmațiilor petenților – urmare raportărilor de incident făcute cu multă ușurință de agenții de supraveghere sau alte cadre de conducere, cum sunt: limitarea vizitelor efectuate de persoane din afara penitenciarului; a dreptului de petiționare și corespondență; convorbirile telefonice; interzicerea de cumpărături de la punctele comerciale din incinta penitenciarului; întâlnirile cu mass-media; accesul la informare și documentare; recompense, dăunează unei bune comportări asupra deținuților.

De asemenea, **faptele de supunere la rele tratamente** – sesizate de deținuți -, aplicarea de pedepse disciplinare incorecte de către agenții de supraveghere și conducerea penitenciarelor creează nemulțumiri în perioada executării pedepselor privative de libertate.

Nesoluționarea corectă a unor plângeri făcute atât la nivelul conducerii penitenciarelor în care își execută pedeapsa, cât și a conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor creează o stare de neîncredere față de corectitudinea celor care îi au – temporar – în custodie.

În sistemul penitenciar din România funcționează și două unități separate de detenție pentru minori și tineri. Noua lege nr.254/2013, privitoare la executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (întrată în vigoare la 1 februarie 2014) a impus noi măsuri de reorganizare a penitenciarelor pentru minori și tineri de la Tichilești și Craiova, precum și a centrelor de reeducare de la Buziaș, Găești și Tg.Ocna în direcția aplicării instrumentelor destinate integrării sociale a condamnaților și a persoanelor sancționate cu măsură educativă a internării într-un centru educativ sau de detenție.

Astfel, cu ocazia analizării activităților întreprinse cu privire la organizarea și funcționarea Penitenciarului pentru Minori și Tineri din localitatea Tichilești se constată că această unitate are o capacitate de cazare de 429 locuri în construcții ridicate în ultimii ani, gradul de ocupare fiind în medie de 53 – 58%.

Persoanele private de libertate din aceste penitenciare au vârsta cuprinsă între 14 – 21 ani, cei mai mulți fiind condamnați pentru infracțiuni comise cu violență (omor, lovituri cauzatoare de moarte, viol, tâlhărie, etc.).

Locurile de detenție se află în stare bună fiind brășate la utilități (apă, canalizare, energie electrică, încălzire), precum și cu dotarea necesară a mobilierului strict necesar, utilități sanitare, condiții igienice corespunzătoare, etc. Penitenciarul dispune de o gospodărie agrozootehnică profilată pe cultură vegetală care asigură o parte din alimentele necesare hranei persoanelor custodiate. Persoanele private de libertate desfășoară activități lucrative în regim de prestări servicii la diverși beneficiari ca urmare a contractelor încheiate și în interesul locului de detenție.

De menționat însă că procentul persoanelor selecționate să desfășoare activități lucrative este redus. Astfel, în anul 2014 au fost selecționate 58 persoane reprezentând 19%, iar în anul 2015 (până în luna august) selecționate lunar un număr mediu de 56 persoane reprezentând 23%.

În această unitate de detenție se are în vedere, într-o măsură mare, educația minorilor și tinerilor condamnați penal care execută pedepse privative de libertate. În colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Brăila sunt organizate permanent cursuri școlare pentru clasele elementare, gimnaziale și liceale, forma fără frecvență.

Au fost înscrise în anul școlar 2014 – 2015 un efectiv de 176 persoane reprezentând 70%, iar procentul de promovabilitate la sfârșitul anului a fost de 81,88% din totalul participanților la aceste cursuri.

Sunt de asemenea organizate cursuri de calificare pentru diferite meserii; activități de reintegrare și formare profesională în colaborare cu diverse instituții sau societăți comerciale de pe raza municipiului Brăila. În interesul unității de detenție există spații destinate desfășurării activităților de recuperare socială prin programe de educație, asistență psihologică și asistență socială, concursuri tematice, vizite în comunități, manifestări artistice, bursa locurilor de muncă, informare în vederea căutării unui loc de muncă, activități sportive, de bibliotecă, religioase, etc.

Pe fondul atenției acordate de personalul Administrației Naționale a Penitenciarelor, în vederea reintegrării în societate a tinerilor și minorilor condamnați penal este necesar ca în viitor să existe o implicare permanentă și exigentă în formarea lor cu convingerea că vor avea o comportare normală în viața de după eliberarea din penitenciar.

Un alt aspect comentat la nivelul unităților de penitenciar teritoriale și al conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor îl reprezintă bugetul alocat diminuat față de cel solicitat, în vederea realizării activităților propuse anual. Astfel, pentru anul 2015 bugetul aprobat a fost de 997 milioane lei,

deși necesarul solicitat a fost de 1,387 miliarde lei, suma alocată fiind cu 28,11% mai mică, acest fapt conducând la nerealizarea obiectivelor propuse.

Din analiza făcută de Administrația Națională a Penitenciarelor rezultă că din suma aprobată, aproximativ 62% urmează să fie folosită cu prioritate pentru efectuarea de cheltuieli cu utilități și hrana deținuților, iar diferența – care este apreciată ca insuficientă – va trebui să fie folosită pentru reparații curente, asistență medicală și medicamente, materiale igienico-sanitare, deratizare, dezinfecție, carburanți și întreținerea autovehiculelor cu care sunt transportați deținuții, etc.

Sunt **neajunsuri și în privința personalului încadrat**. Administrația Națională a Penitenciarelor figurează – la începutul anului 2015 – în ștatele de organizare și funcționare cu 15.076 posturi, însă efectiv erau angajate un număr de 12.575 persoane, diferența de 2.501 fiind locuri rămase în prezent vacante.

Este necesar să se insiste pentru ocuparea acelor funcții, în special în sectorul operativ de supraveghere a persoanelor care execută o pedeapsă privativă de libertate, a personalului de specialitate care asigură îndeplinirea scopului pedepsei și anume integrarea în societate a condamnaților după ce aceștia își ispășesc pedeapsa, respectiv: educatori, psihologi, asistenți sociali, precum și cadre medico-sanitare, specialiști în domeniul financiar și administrație, etc.

Se reține faptul că existau condiții de pregătire profesională pentru aceste funcții, singurul impediment fiind posibilitățile bugetare, limitate și în acest domeniu.

Este necesar de asemenea, a se promova și adopta prin H.G. **REGULAMENTUL** prevăzut pentru aplicarea Legii nr.254/2013 privitor la executarea pedepselor privative de libertate dispuse de organele judiciare în procesul penal, conform noului Cod penal și de procedură penală, intrate în vigoare la 1 februarie 2014. Regulamentul după care se orientează penitenciarele, în prezent, este depășit, el făcând obiectul actului normativ anterior care a reglementat acest domeniu de activitate, prin Legea nr.275/2006, în prezent abrogată.

De menționat și faptul că APADOR – CH (Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki) în cadrul activităților desfășurate privind modul de cunoaștere și respectarea a drepturilor pentru persoanele care execută o pedeapsă privativă de libertate în Penitenciarele din România a constatat – în această perioadă – existența unor „condiții proaste în închisorile din România”, menționate în Rapoartele periodice prezentate de această asociație, multe din ele similare cu cele reclamate Comisiei noastre.

În ultimii ani, o serie de deținuți nemulțumiți urmărirea faptului că nu le sunt respectate drepturile prevăzute pentru persoanele private de libertate, au făcut plângeri la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, având în final câștig de cauză.

Astfel, anterior anului 2011, CEDO a avut spre soluționare un număr de 33 de plângeri din care pentru 7 au dispus sancționarea României cu suma de 239.830 Euro și 10.000 Franci elvețieni, pentru neasigurarea unui tratament medical adecvat. În perioada anilor 2011 – 2014, urmărirea plângerilor făcute cu privire la neregulile existente privind cazarea, hrănirea, igiena corporală și colectivă, asistența medicală și tratamentul medicamentos, etc., Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a emis un număr de 80 hotărâri prin care România a fost condamnată la plata unor despăgubiri în sumă de 1 milion 57 mii Euro.

Un exemplu în acest sens îl constituie cele 3 plângeri făcute la CEDO (în perioada anilor 2005, 2009 și 2010) de către persoana privată de libertate R.A.M., în cuprinsul cărora a reclamat faptul că la Penitenciarele Jilava și Mărgineni nu i-a fost apărută integritatea fizică, faptul că nu a beneficiat de tratament medical și pentru că nu i s-au creat condiții corespunzătoare de detenție, plângeri față de care Curtea a constatat că unitățile de detenție respective nu au îndeplinit satisfăcător drepturile respective, obligând statul Român, prin cele 3 hotărâri emise, la plata sumei de 13.645 Euro.

*

Menționăm și faptul că în cadrul informării făcută la nivelul conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor, această instituție a prezentat, pe baza unor analize întreprinse, propuneri cuprinse în **Strategia de dezvoltare a sistemului penitenciar** pentru perioada anilor 2015 – 2020, de cheltuielile de capital în sumă de 1.539.231 mii lei (sumă care nu se încadrează în limitele bugetare) prevăzute pentru această perioadă.

Se are în vedere îmbunătățirea sistemului de pază, supraveghere și control acces; amenajarea de locuri noi de detenție prin lucrări de investiții (2949 locuri); reabilitarea locurilor de detenție (1380 locuri); realizarea de noi obiective de investiții (Secția Pantelimon 500 locuri); construirea de noi penitenciare la Caracal, Berceni și Piatra Neamț (3000 locuri); achiziționarea a 42 bucăți autospeciale pentru transport persoane private de libertate.

Cheltuielile de capital preconizate pe fiecare an sunt defalcate după cum urmează: pe anul 2016, cheltuielile prevăzute în valoare de 69.038 mii lei; în anul

2017, cheltuielile preconizate de 182.452 mii lei; pentru anul 2018, cheltuieli de 493.141 mii lei; pentru anul 2019, cheltuieli de 473.300 mii lei și pentru anul 2020, cheltuieli prevăzute de 321.300 mii lei.

În concluzie, considerăm că este necesară organizarea unei mai bune asigurări și funcționări a fiecărui loc de detenție, a intensificării activităților ce se desfășoară – în conformitate cu prevederile legislației europene și naționale din acest domeniu – în asigurarea condițiilor materiale; a dotărilor privitoare la siguranța detenției; ocuparea locurilor vacante cu personalul necesar de specialitate; a modalităților de cooperare cu organizațiile nonguvernamentale, privitor la reintegrarea socială și profesională, educativă, civică și morală, în scopul prevenirii și reducerii potențialului criminalității și delincvenței juvenile, reinserta socială a deținuților adulți și minorilor aflați în centrele de reeducare; alocarea fondurilor bănești necesare pentru obiectivele prevăzute și în Strategia sistemului penitenciar, în perioada anilor 2015 – 2020;

- necesitatea unei politici investiționale coerente urmărită de altfel în documentele strategiei ale Ministerului Justiției și Administrației Naționale a Penitenciarelor, care constituie o premisă viabilă pentru asigurarea unei dezvoltări durabile a sistemului penitenciar;

- referitor la oferta limitată de activități de producție și numărul limitat al beneficiarilor forței de muncă specială, este necesară formularea unei propuneri legislative care să vizeze caracterul educativ al muncii prestate de deținuți;

- implicarea într-o măsură mai mare a cadrelor cu atribuții în acest domeniu și în special a Corpului de Control al Ministerului Justiției și Inspecției Penitenciarelor din Administrația Națională a Penitenciarelor, pentru efectuarea de controale de fond și tematice, precum și a verificării temeinice a petițiilor persoanelor care execută o pedeapsă privativă de libertate în scopul dispunerii de măsuri operative pentru înlăturarea deficiențelor existente și respectarea întocmai a legislației și celorlalte dispoziții care reglementează acest domeniu de activitate;

- vizitele efectuate în penitenciare de către reprezentanți ai instituțiilor Statului și al organizațiilor nonguvernamentale sunt parte a unui dialog permanent și constructiv în ceea ce privește îmbunătățirea modului de respectare a drepturilor deținuților. Din această perspectivă este oportun ca în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului în care se prezintă Raportul de activitate a domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, parte componentă a Raportului anual al Avocatului Poporului, Guvernul României să aibă posibilitatea să răspundă la concluziile vizitelor desfășurate pe parcursul acestui an și la propunerile și recomandările formulate;

- supraaglomerarea penitenciarelor;
- în cele mai multe penitenciare, infrastructura este uzată moral și fizic, spațiile de cazare, pe lângă faptul că sunt insuficiente din punct de vedere numeric, nu îndeplinesc standardele impuse de legislația europeană, pe fondul diminuării bugetului alocat pentru cheltuieli de bunuri și servicii, precum și pentru cheltuieli de capital;
- dotarea unităților penitenciare cu mijloace de transport, de asigurare a pazei și supraveghere, precum și dotarea personalului este deficitară;
- bugetul insuficient nu permite dezvoltarea sustenabilă a sistemului administrației penitenciare potrivit legislației actuale privind regimurile de executare a pedepselor privative de libertate și crearea de noi spații de cazare. Fondurile alocate (bugetul de stat și casa de asigurări) sunt insuficiente comparativ cu necesitățile sistemului administrației penitenciare pe linia asigurării asistenței medicale a deținuților. Cu toate că anul acesta s-a înregistrat o schimbare pozitivă în ceea ce privește alocarea de fonduri bugetare pentru investiții, există riscul ca acest demers să nu fie continuat în următorii ani, iar proiectele inițiate de construire a noi penitenciare să nu fie finanțate;
- oferta limitată de activități de producție și numărul limitat al beneficiarilor forței de muncă speciale afectează potențialul de dezvoltare a activităților lucrate și de producție la nivelul unităților penitenciare, cu impact direct asupra eforturilor de reintegrare a deținuților în societate;
- există dificultăți în asigurarea implicării tuturor deținuților în demersuri recuperative adaptate nevoilor identificate, întrucât calitatea intervențiilor educaționale, de asistență psihologică și asistență socială fiind în strânsă interdependență cu existența și gradul de utilizare a resurselor, depind de numărul de personal specializat și de alocarea de fonduri suficiente;
- atractivitatea programelor de formare profesională derulate în colaborare cu furnizorii autorizați este redusă, o cauză fiind lipsa unei politici de reintegrare socio-profesională coerente, adaptată nevoilor deținuților și cerințelor mediului extern, care să permită accesul acestora la o ofertă diversificată de programe de formare profesională și să contribuie la facilitarea ocupării unui loc de muncă în perioada postdetenție;
- demersurile specifice de educație, asistență psihologică și asistență socială sunt destinate pregătirii deținuților în vederea reintegrării sociale și sunt derulate exclusiv în perioada executării pedepselor privative de libertate, fiind necesară continuarea acestora în perioada postdetenție;

- personalul este insuficient în raport cu numărul deținuților. Există un număr de peste 2000 de posturi vacante, iar statele de organizare ale unităților elaborate cu ani în urmă nu reflectă noile activități ce trebuie desfășurate de personalul din penitenciare;

- se impune promovarea de urgență a actelor subsecvente Legii nr.254/2013, respectiv normele de aplicare ale acesteia, normele referitoare la organizarea și funcționarea Administrației Naționale a Penitenciarelor, la măsurile de siguranță ce pot fi luate, la condițiile de desfășurare a activităților de reintegrare socială, etc.

*

Anexa 3 cuprinde un biblioraft în cuprinsul căruia sunt atașate informările întocmite cu ocazia vizitelor efectuate la cele 35 penitenciare teritoriale.

PREȘEDINTE,

Mircea Man